

OBSAH

1. Čo je medzinárodné verejné zdravotníctvo	9
2. Zdravie 2020	13
3. Globálna záťaž chorobami	29
3.1 Úvod.....	29
3.2 Globálna záťaž chorobami z roku 2010 a 2013 (GBD 2010, 2013)	30
3.3 Prevencia a kontrola neprenosných ochorení	36
3.4 Prenosné ochorenia a rozvojová pomoc v zdravotníctve	36
3.5 Grantové agentúry a nadácie.....	41
4. Falzifikovanie liekov	45
4.1 Úvod.....	45
4.2 Falzifikáty antibiotík	46
4.3 Dôsledky falzifikovania antibiotík	49
4.4 Spôsoby a možnosti prevencie falzifikovania	50
5. Antimikrobiálna rezistencia a postantibiotická éra	54
5.1 Úvod.....	54
5.2 Hrozba antibiotickej rezistencie	55
5.3 Rozdelenie a mechanizmy vzniku rezistencie	56
5.4 Vznik rezistencie	57
5.5 Význam, výskyt a monitorovanie antibiotickej rezistencie.....	58
5.7 Ocitli sme sa v postantibiotickej ére?.....	62
6. Biologické zbrane a bioterorizmus v kontexte medzinárodného verejného zdravotníctva.....	66
6.1 Úvod.....	66
6.2 Vybraná terminológia v súvislosti s biologickými zbraňami a infekčnými ochoreniami, bioterorizmom, mimoriadnymi udalosťami vo verejnom zdravotníctve	70
6.3 Biologické agencie zaradované k potenciálnym pôvodcom bioterorizmu a využívané ako zdroj pri výrobe biologických zbraní	76
6.3.1 Zoznam nebezpečných a znovu sa objavujúcich infekčných ochorení – podľa NIAID (Národný inštitút pre alergie a infekčné choroby NIH), BWC, EÚ, CDC.....	77
6.3.2 Biologické agencie prichádzajúce do úvahy ako biologická zbraň alebo prostriedok bioterorizmu podľa CDC.....	81

7. Dostupnosť pitnej vody a základnej sanitácie	84
7.1 Úvod	84
7.2 Zdroje pitnej vody	84
7.3 Pitná voda v medzinárodných aktivitách	86
7.4 Dostupnosť pitnej vody	87
7.5 Zdravotná bezpečnosť pitnej vody	87
7.6 Epidemiologická bezpečnosť pitnej vody	88
7.7 Chemická bezpečnosť pitnej vody	90
7.8 Súčasný trendy v sanitácii	92
7.9 Globálna záťaž hnačkovými ochoreniami v dôsledku neadekvátnej pitnej vody, sanitácie a hygieny rúk	94
8. Výživa obyvateľstva a potravinová bezpečnosť	96
8.1 Úvod	96
8.2 Poruchy výživy, chudoba a dostupnosť potravín	97
8.2.1 Podvýživa	98
8.2.2 Obezita	100
8.3 Globálna potravinová bezpečnosť	104
8.4 Potraviny a poľnohospodárstvo	107
9. Nakladanie s odpadom z aktivít zdravotnej starostlivosti, riziká, spotreba zdrojov, rádioaktivita	109
9.1 Úvod	109
9.2 Definícia a charakteristika odpadu zo zdravotnej starostlivosti	109
9.3 Riziká spojené s odpadom zo zdravotnej starostlivosti	111
9.4 Legislatívne, regulačné nariadenia	113
9.5 Plánovanie a riadenie činností a zodpovední pracovníci	113
9.6 Minimalizácia, recyklovanie a opätovné využitie odpadu	115
9.7 Triedenie, úschova a transport odpadu	115
9.8 Zber a zneškodňovanie odpadovej vody	116
9.9 Ekonomické aspekty manažmentu odpadu zo zdravotnej starostlivosti	117
9.10 Zdravotné a bezpečnostné praktiky pre zdravotnícky personál a pracovníkov s odpadom	117
9.11 Nemocničná hygiena a kontrola infekcií	118
9.12 Manažment odpadu v urgentných situáciách	121
9.13 Manažment medicínskych rádioaktívnych odpadov	122
9.13.1 Zdroje medicínskeho rádioaktívneho odpadu	123
9.13.2 Nakladanie s odpadmi	125
9.13.3 Manažment (riziká, evidencia a zabezpečenie kvality)	126

10. Znečistenie životného prostredia	128
10.1 Úvod	128
10.2 Životné prostredie a zdravie	129
10.3 Globálne zmeny atmosféry a ich dopad na zdravie	132
10.4 Znižovanie koncentrácií ozónu v stratosfére	137
10.5 Diaľkový prenos aerosólov	140
10.6 Vplyv produkcie potravín na životné prostredie	140
11. Aktuálne problémy starostlivosti o zdravie matky a dieťaťa	142
11.1 Úvod	142
11.2 Zlepšenie zdravia matiek	143
11.3 Starostlivosť o detskú populáciu	147
11.4 Poruchy výživy matky a dieťaťa	149
12. Starnutie populácie	154
12.1 Úvod	154
12.2 Ekonomické dôsledky	158
12.3 Globálna záťaž chorobami	159
12.4 Vplyv na zdravotnú starostlivosť	159
12.5 Bývanie seniorov ako významný determinant zdravia	162
13. Problematika alkoholu, tabaku a drog	164
13.1 Úvod	164
13.2 Alkohol	165
13.2.1 Konzumácia alkoholu	165
13.2.2 Zdravotné dôsledky konzumácie alkoholu	167
13.2.3 Zákony, nariadenia a intervencie obmedzujúce požívanie alkoholu	171
13.3 Tabak	173
13.3.1 Zdravotné následky fajčenia tabaku	173
13.3.2 MPOWER	175
13.4 Drogy	177
13.4.1 Obchodovanie s drogami	177
13.4.2 Zdravotné a sociálne dôsledky užívania drog	183
13.4.3 Používanie drog medzi väzňami a zdravotné následky	186
14. Poruchy duševného zdravia	189
14.1 Úvod	189
14.2 Globálna záťaž duševných a neurologických porúch a užívania návykových látok	189
14.3 Starostlivosť o poruchy duševného zdravia	192
14.4 Podpora a ochrana duševného zdravia	193

15. Zdravotná situácia utečencov	195
15.1 Úvod	195
15.2 Populácia ohrozených osôb	195
15.3 Starostlivosť o zdravotný stav utečencov	199
16. Zdravotnícke a chirurgické misie	203
16.1 Úvod	203
16.2 Zdravotnícke misie	203
16.3 Chirurgické misie	206
16.4 Bezpečnosť misií	209
16.5 Humanitárne katastrofy a humanitárna pomoc	210
16.6 Skúsenosti z misií Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety (VŠZaSP sv. Alžbety)	211
17. Zdravotná turistika	214
17.1 Úvod	214
17.2 Destinácie zdravotnej turistiky	218
17.3 Nevýhody a kritika zdravotnej turistiky	223
17.4 Legálne dôsledky spojené so zdravotnou turistikou	226
17.5 Budúcnosť zdravotnej turistiky	227
18. Výchova a migrácia zdravotníckych pracovníkov	229
18.1 Úvod	229
18.2 Výchova zdravotníckych pracovníkov	230
18.3 Migrácia zdravotníckych pracovníkov, odliv a plytvanie mozgami (brain drain, brain waste)	232
19. Podpora zdravia a zdravotná gramotnosť	240
19.1 Úvod	240
19.2 Prečo zdravotná gramotnosť?	241
19.3 Vznik a základné vymedzenie pojmu zdravotnej gramotnosti	243
19.4 Pojem zdravotnej gramotnosti	244
19.5 Modely zdravotnej gramotnosti	247
19.6 Potreba výskumu zdravotnej gramotnosti a jeho čiastkové výsledky	254
19.7 Opatrenia prispievajúce k posilneniu zdravotnej gramotnosti	255
20. Globálna zdravotnícka správa a etika	258
20.1 Úvod	258
20.2 Kto riadi medzinárodné zdravotníctvo?	262
Zoznam tabuliek, grafov a obrázkov	265